

bijlage

IAT-analyse

Bijlage nummer 3a
Horend bij Tweede halfjaarbericht Politie 2022

Analyse van het Informatie Analyse Team over politieregistraties van personen met verward gedrag

Tijdens de afgelopen begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid (15-17 november jl.) hebben diverse Kamerleden zoals Knops, van Nispen en van der Staaij hun zorgen uitgesproken over de aanpak van personen met verward gedrag en het feit dat er ondanks een al jaren ingezet beleid van alle betrokken partners toch nog steeds een groei is in het aantal meldingen bij de politie. Met een goede aanpak waarbij zorg en hulpverlening snel in beeld zijn worden deze mensen beter geholpen en kunnen politieagenten, die na een melding veelal als eerste ter plaatse zijn, worden ontlast.

Ik zet mij hiervoor in en ook mijn ambtsvoorgangers deden dit. Het lid Van Nispen (SP) heeft tijdens de begrotingsbehandeling in november jl. een rapport aangeboden getiteld 'Het politiewerk en personen met verward gedrag'. Dit rapport schetst waar de uitvoeringspraktijk tegenaan loopt en doet daarvoor aanbevelingen. In een motie heeft hij opgeroepen om op korte termijn met concrete voorstellen te komen om de zorg voor personen met verward gedrag te verbeteren en daarmee de druk op de politiecapaciteit te verlichten en hierbij ook gebruik te maken van de voorstellen uit zijn rapport. Het rapport van de heer Van Nispen sluit goed aan bij de ambities van het kabinet op dat punt.

Bij deze uitwerking van deze geïntensiveerde aanpak maken we gebruik van de informatie uit de Informatie Analyse over personen met verward gedrag. Uit deze analyse blijkt dat de groep personen met verward gedrag niet homogeen maar heel divers is samengesteld. Het is daarom niet mogelijk om één oplossing voor te stellen en deze "landelijk uit te rollen". Ik wil daarom dat met het geïntensiveerde beleid wordt aangesloten bij de ervaringen van de lokale en regionale professionals. Een goede aanpak vraagt om een persoonsgerichte benadering en hulpverlening waarbij verkokering in taken en verantwoordelijkheden van betrokken organisaties achter de schermen zo min mogelijk merkbaar moet zijn voor betrokkene zelf.

De minister voor Medische zorg en Sport en ik informeren u naar verwachting nog voor het einde van het jaar over onze intensivering en de brede aanpak van verwarde personen. Hierbij zullen wij ook ingaan op de vragen van het lid Knops (CDA); wat er al aan aanpakken bestaat, hoe de intensivering er uit ziet, welke middelen er beschikbaar zijn en welke best practices er zijn.

Aanleiding

Om meer grip te krijgen op welke mensen er schuil gaan achter deze meldingen hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid, de politie en het CBS gezamenlijk onderzoek gedaan naar de politieregistraties over personen met verward gedrag. De analyse is gebaseerd op de registraties over personen met verward gedrag bij de politie. Het geeft hierdoor inzicht in de personen die de politie tegen komt en haar blik op deze mensen, maar geeft geen inzicht in de zorg- of ondersteuningsbehoefte van deze personen, of in de rol die andere ketenpartners hierin vervullen. De samenvatting van de hoofdpunten is opgenomen in bijgaande infographic. De analyse bestrijkt de periode 2017-2021.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum

14 december 2022

Ons kenmerk

-

Werkwijze

De analyse is gebaseerd op politieregistraties. Er worden kwantitatieve uitspraken gedaan over deze politieregistraties met betrekking tot meldingen, incidenten en betrokken personen. Deze verdiepende analyse verschaft meer inzicht in de omvang en context van de problematiek rondom personen met verward gedrag en de gevolgen voor het werk van de politie. Met behulp van CBS-data wordt daarnaast inzicht gegeven in de kenmerken van de groep personen met verward gedrag die met de politie in aanraking komt; dit kan bijdragen aan een beter begrip van hun achtergrondkenmerken en hoe we effectief beleid kunnen voeren. Tot slot wordt ingegaan op de incidenten en de opvolging daarvan door de politie.

De politie heeft een aparte code (E33) om incidenten waarbij sprake is van overlast van personen met verward of overspannen gedrag te registreren. Deze data zijn relatief eenvoudig uit het bedrijfsprocessensysteem Basis Voorziening Handhaving (BVH) van de politie te halen. Echter een persoon met verward gedrag kan ook onder een andere code worden geregistreerd. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een winkeldiefstal waarbij een persoon met verward of onbegrepen gedrag betrokken is. In dat geval wordt dit incident geregistreerd onder de code voor winkeldiefstal. Omdat in deze gevallen niet op een systematische wijze wordt geregistreerd dat het een persoon met verward gedrag gaat, blijven deze incidenten vaak buiten beeld. Om ook deze incidenten in beeld te krijgen is met een tekstquery alle data van de politie onderzocht gedurende de onderzoeksperiode 2017-2021. Hiermee is een completer beeld verkregen van de omvang van de problematiek op basis van deze politieregistraties. Daarnaast is gebruik gemaakt van relevante projectcodes en formulieren. Deze werkwijze verklaart waarom de hieronder weergegeven uitkomsten niet overeenkomen met de regelmatig aan de Kamer gezonden aantallen meldingen bij de politie over personen met verward gedrag. Deze antwoorden hebben immers alleen betrekking op de registratie van de E33-meldingen in de Basis Voorziening Handhaving en sinds 2020 ook op de niet-spoedeisende meldingen (via 0900-8844).

Belangrijkste bevindingen

Door de tekstquery te gebruiken zijn er veel meer incidenten gevonden waar personen met verward gedrag bij waren betrokken.

Omvang van de groep

- In totaal waren er 886.600 incidenten in de periode 2017-2021, waarvan 552.800 op basis van de codes E33 (overlast door verward/overspannen persoon), E14 (poging tot zelfdoding) en E91 (lijk(vinding) zelfdoding).
- De overige 333.800 zijn gevonden door middel van relevante formulieren, projectcodes, incidentsoorten en een tekstquery op vrije-tekstvelden.

- Er is een stijgende trend te zien in het totale aantal incidenten per jaar. Aan 534.700 incidenten (van de 886.600) kon een persoon worden gekoppeld, wat leidt tot 187.200 unieke personen.
- Van deze personen komen 113.600 personen (61%) 1 keer voor, 63.900 personen (35%) 2 tot 9 keer en 9.700 personen (5%) minimaal 10 keer. Met name bij personen met veelvuldig verward gedrag (≥ 10 incidenten) volgen incidenten zich relatief snel op. Op termijn lijkt er een constante te ontstaan. Te zien is ook dat gedurende de eerste 20 incidenten de incidenten zich steeds frequenter opvolgen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
14 december 2022

Ons kenmerk
-

Type incidenten en opvolging

- Van deze 886.600 incidenten betreft overlast de grootste incidentsoort (64%).
- Opvallend was dat binnen de categorie overlast (dit is de grootste categorie) een relatief kleine groep van ca. 150.000 personen verantwoordelijk is voor meer dan 425.000 incidenten.
- Van de 534.700 unieke incidenten waar een persoon met verward gedrag bij het incident is geïdentificeerd, is in 2,8% van de gevallen een opsporingsonderzoek gestart. Dit gebeurt wanneer er sprake is van een strafbaar feit.
- In de overige gevallen heeft de politie bijvoorbeeld ter plaatse de fysieke veiligheid hersteld, de betrokken persoon overgedragen aan het zorgdomein of het incident vastgelegd t.b.v. het opbouwen van een informatiepositie.
- Bij 20% van alle misdrijven in Basis Voorziening Handhaving in de periode 2017-2021 was de verdachte in diezelfde periode ook gekend naar aanleiding van een incident met betrekking tot verward gedrag. Er hoeft hierbij geen (directe) relatie te zijn tussen het incident met verward gedrag en het misdrijf.
- 30% van de unieke personen met verward gedrag was als verdachte betrokken bij een misdrijf. Andersom kunnen we stellen dat van alle personen met verward gedrag in onze onderzoeksperiode 70% niet verdacht werd van een misdrijf.

Geografische spreiding/hotspots

- De hotspotwijken concentreren zich voornamelijk in de drie grootste steden Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Ingezoomd op de 3 grootste steden van Nederland, valt op dat de meeste hotspots in het centrum liggen. Meer dan de helft van de incidenten vindt plaats in of nabij een woning. Voor een groot deel is dit ook te verklaren uit het hogere inwonersaantal.

Spreiding door de tijd

- Voor de categorieën 'overlast', 'ruzie (zonder vervolg)' en 'hulp/assistentie met betrekking tot personen met verward en onbegrepen gedrag' vinden de meeste geregistreerde incidenten in de zomermaanden plaats.

Persoonskenmerken

Over de persoonskenmerken zijn de voornaamste bevindingen ten opzichte van het totaal van de Nederlandse bevolking (12 jaar en ouder):

- Personen met verward gedrag zijn vaker afkomstig uit eenpersoons- en institutionele huishoudens
- Personen met verward gedrag zijn vaak niet werkzaam of schoolgaand

- Personen met verward gedrag zijn vaker eerder veroordeeld
- Er is , zo bleek na koppeling met CBS data, meer eerdere psychische problematiek onder personen met verward gedrag, vooral bij hen die veelvuldig in aanraking komen met de politie
- Met name bij hulpbehoevendheid en het veelvuldig in aanraking komen met de politie is er vaker sprake van eerdere jeugdhulp en beschermd wonen
- Vooral bij geweld en zeden en veelvuldig verward gedrag is er sprake van meer samenloop van diverse probleemgebieden zoals problematische schulden of psychiatrische problematiek.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
14 december 2022

Ons kenmerk
-

Conclusie en vervolg

Een belangrijke conclusie van de analyse is dat de groep personen met verward gedrag zeer divers is samengesteld. De kenmerken van de personen maken ook dat er geen uniforme oplossing voor hen kan zijn. Het betreft hier een taai maatschappelijk probleem waarvoor maatwerk en passende interventie op regionaal en lokaal niveau voor de individuele problematiek nodig is. De personen om wie het gaat kunnen een zorg- of ondersteuningsbehoefte hebben, maar er kan ook sprake zijn van een onveilige situatie of een verstoring van de openbare orde. Ook is het belangrijk om aandacht te hebben voor de vraag of politie-inzet bij meldingen in alle gevallen noodzakelijk is en of de politie in staat is om de juiste ketenpartners te bereiken en te betrekken.